

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse årsbokslut 2023

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2023	3
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Ekonomisk sammanfattning KSF.....	5
4	Ekonomisk sammanfattning SBF-KS (inkl TU).....	6
5	Prognossäkerhet	7
6	Investeringsredogörelse	8
7	Mål och måluppfyllelse.....	10
8	Verksamhetsuppföljning	18
9	Uppföljning av privata utförare.....	29
10	Internkontroll	30
11	Personaluppföljning	31
12	Uppföljning enligt barn- och ungdomspolicy	33
13	Framåtblick.....	34
14	Målbilaga.....	39
15	Bilaga Internkontroll.....	42

I Viktiga händelser under 2023

- Långsiktig ekonomisk planering för 2024-2033 har tagits fram för kommunen
- Nya finansiella mål har beslutats för kommunen
- En stor översyn har gjorts av fakturering och betalningar i syfte att effektivisera, med fokus på invånarna
- Baskrav ur ett miljöperspektiv har tagits fram för tillämpning i upphandlingar
- Den först interna kvalitetsmässan, Möjlighetsdagen, genomfördes i november
- Kommunen tar över huvudansvaret för sina Infopoints från Visit Roslagen
- Under namnet Place2place har kommunen börjat erbjuda organiserad recycling av begagnade möbler för alla kommunala verksamheter.
- Hållbarhetspolicyn antogs i Kommunfullmäktige
- Kommunen har genomfört en risk- och sårbarhetsanalys, som antagits av Kommunstyrelsen
- Utbildning i säkerhetsskydd samt säkerhetsskyddsanalysen med tillhörande åtgärdsplan för att stärka säkerhetsskyddet i syfte att skydda kommunens arbete med civilt försvar genomfördes
- Flera aktiviteter inom det våldspreventiva arbetet har genomförts för allmänheten och kommunens personal, samt implementering av främjande arbete för ökad psykisk hälsa
- En ny lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft den 1 juli 2023
- Två detaljplaner har vunnit laga kraft: Detaljplanen för Runö 7:15 med flera samt detaljplanen för Hagby äng och kulle, etapp 1
- Mark- och miljödomstolen har fattat beslut om att upphäva Detaljplanen för Näsängen, etapp 1. Kommunen har inlämnat överklagan av domen till Mark- och miljööverdomstolen
- Förslag till planprogram för Åkers-Runö har varit på samråd under året. En detaljplan har varit på granskning: Detaljplan för Skånsta 2:171 (Länsmansgården). En detaljplan har varit på samråd: Detaljplan för Västra Banvägen och del av Tuna 3:1
- Arbetet med att bli en blåljuscertifierad kommun har inletts.

2 Ekonomisk sammanfattning

Kommunstyrelsen (KS) redovisar en nettokostnad om 236,9 mnkr, vilket motsvarar ett överskott mot budget om 0,1 mnkr. Överskottet fördelar sig på ett överskott om 22,1 mnkr på intäktssidan och ett underskott om 22 mnkr på kostnadssidan. Avvikelsen på intäktssidan avser främst externa bidrag som inte varit budgeterade.

Driftsredovisning (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	8 184	15 417	7 233	17 017
Övriga intäkter	101 598	116 431	14 833	106 222
Summa intäkter	109 782	131 848	22 066	123 239
- varav interna intäkter				
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-124 967	-135 714	-10 747	-126 050
Lokalkostnader	-12 532	-16 092	-3 561	-16 719
Kapitalkostnader	-52 781	-48 865	3 916	-47 283
Köp av verksamhet	-54 147	-62 611	-8 464	-52 867
Övriga kostnader	-102 345	-105 453	-3 109	-121 052
Summa kostnader	-346 772	-368 734	-21 964	-363 971
- varav interna kostnader				
Verksamhetens nettokostnad	-236 990	-236 888	102	-240 732

3 Ekonomisk sammanfattning KSF

Kommunstyrelsens förvaltning (KSF) redovisar en nettokostnad om 81,7 mnkr, vilket motsvarar ett överskott mot budget om 6,3 mnkr. Avvikelsen mot budget fördelar sig med ett överskott om 6,9 mnkr på intäktssidan och underskott på 0,6 mnkr på kostnadssidan. Överskottet på intäktssidan beror på vissa poster, så som politiska förstärkningar, inte har blivit förbrukad i sin helhet och på externa intäkter som inte varit budgeterade.

På kostnadssidan finns ett underskott mot budget avseende personalkostnader till följd av personalförstärkningar som gjorts efter att budgeten fastslagits. Finansieringen för dessa har skapats genom omdisponering inom befintlig ram eller täckts genom intäkter.

3.1 Helårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	0	264	264	252
Övriga intäkter	93 092	99 678	6 586	98 515
Summa intäkter	93 092	99 942	6 850	98 767
- varav interna intäkter				
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-90 498	-93 402	-2 904	-84 323
Lokalkostnader	-7 291	-8 445	-1 154	-9 117
Kapitalkostnader	-642	-1 135	-493	-856
Köp av verksamhet	-28 090	-27 457	633	-25 842
Övriga kostnader	-54 586	-51 214	3 374	-64 479
Summa kostnader	-181 107	-181 656	-550	-184 617
- varav interna kostnader				
Verksamhetens nettokostnad	-88 015	-81 714	6 300	-85 850

4 Ekonomisk sammanfattning SBF-KS (inkl TU)

SBF-KS (inkl TU) redovisar ett underskott mot budget om 6,2 mnkr. En grundläggande orsak till underskottet är att verksamheten haft ökade kostnader inom samhällsbetalda resor, på grund av ökade volymer och prisökningar. Även kostnader för drift och underhåll, exempelvis snöröjning, har varit högre än budget.

Samhällsbyggnadsförvaltningens delar inom Kommunstyrelsen (KS-SBF) redovisar en nettokostnad om 27,57 mnkr, att jämföra med ackumulerad periodbudget om 27,53 mnkr. Det ger en positiv avvikelse på helårsprognos för KS-SBF om 0,04 mnkr.

Förvaltningen har under året arbetat fram en finansieringsmodell i samråd med KSF, som hanterar de effekter som ändrade redovisningsprinciper medför, där detaljplane- respektive utredningskostnader ska resultatföras det året som kostnaden uppstår.

De ökade intäkterna är direkt kopplat till fakturerade upparbetade kostnader inom mark- och exploateringsprojekten (MEX-projekten), medan de högre personalkostnaderna härrör sig till ökad tidskrivning av egen personal i externt finansierade detaljplaneprojekt. Kostnaderna för utredningsuppdrag understiger ackumulerad budget på helårsbasis, samtligt som engångskostnader uppstått i samband med pensionsavgång.

4.1 Helårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	8 184	15 153	6 969	16 766
Övriga intäkter	8 506	16 753	8 247	7 707
Summa intäkter	16 690	31 906	15 216	24 473
- varav interna intäkter				
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-34 468	-42 312	-7 844	-41 726
Lokalkostnader	-5 241	-7 648	-2 407	-7 601
Kapitalkostnader	-52 140	-47 730	4 410	-46 427
Köp av verksamhet	-26 057	-35 154	-9 097	-27 025
Övriga kostnader	-47 759	-54 236	-6 477	-56 571
Summa kostnader	-165 665	-187 080	-21 415	-179 354
- varav interna kostnader				
Verksamhetens nettokostnad	-148 975	-155 174	-6 199	-154 881

5 Prognossäkerhet

Prognosen för avvikelser mot budget inom Kommunstyrelsen har under 2023 legat stabil (budget i balans). Avvikelsen mot budget per sista december uppgick till 0,1 mnkr.

5.1 Prognossäkerhet

	Prognos
Januari	0
Februari	0
Mars	0
April	0
Maj	0
Juni	0
Juli	0
Augusti	0
September	0
Oktober	0
November	0
Bokslut	0,1

6 Investeringsredogörelse

Under perioden januari - december har nettoinvesteringar motsvarande 82,7 mnkr gjorts inom Tekniska utskottets del av Kommunstyrelsen.

Attraktiv offentlig miljö, budget 18,2 mnkr

Inom investeringsprojektet är det en objektsgrupp som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Marina investeringar* +1,6 mnkr.

Stadsutveckling/Trafikplan, budget 2,8 mnkr

Inom investeringsprojektet är det två objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Kollektivtrafikåtgärder och infartsparkeringar* +0,6 mnkr och *Laddinfrastruktur* +0,6 mnkr.

Reinvesteringar, gator och vägar, budget 42,5 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det en objektsgrupp som har en avvikelse mot budget med anledning av statlig medfinansiering: *Underhåll gator och vägar* +1,5 mnkr.

Trafikåtgärder, budget 10,8 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det en objektsgrupp som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Söralidsvägen etapp 2 och 3* +6,5 mnkr. Avvikelserna beror på försenad projektstart.

Beläggningsåtgärder, budget 8,8 mnkr

Inom investeringsprojektet finns inga avvikelser.

Gång- och cykelvägar, budget 9,5 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det en objektsgrupp som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Trälhavsvägen* -5,4 mnkr. Avvikelsen beror på en ny tidsplan och på åtgärder som behövs genomföras som inte funnits med i projektet från start, exempelvis förstärkningsåtgärder av vägen och ny belysningsanläggning.

Kultur- och fritidsområdet, budget 5,8 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det två objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Friluftsanläggningar, reinvestering* +2,3 mnkr och *Kulturbyggnader* +1,2 mnkr. Avvikelserna beror på att färre åtgärder behövde genomföras och att arbetet inte var lika kostsamt som budgeterat, samt att arbetet med Biskopstuna är pausade på grund av behov av ytterligare utredningar.

Miljöåtgärder, budget 2,0 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det två objektsgrupper som har en avvikelse mot budget: *Miljöåtgärder* +0,7 mnkr och *Digitala kartor* +1,7 mnkr. Avvikelserna beror på en ny tidsplan där åtgärder skjuts till 2024 och att färre åtgärder har genomförts 2023.

6.1 Investeringar

6.1.1 Helår

	Utgifter			Inkomster			Netto- avvikelse
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	
Attraktiv offentlig plats & skärgård	-18 200	-16 413	1 787	0	0	0	1 787
Stadsutveckling & trafikplan	-3 500	-2 068	1 432	730	489	-241	1 191
Reinvestering, gator och vägar	-44 450	-44 542	-92	1 970	2 438	468	376
Trafikåtgärder	-10 800	-5 216	5 584	0	764	764	6 348
Beläggningståtgärder	-8 800	-552	8 248	0	0	0	8 248
Gång- och cykelvägar	-10 750	-18 894	-8 144	1 300	3 474	2 174	-5 970
Kultur & Fritid	-5 800	-2 207	3 593	0	0	0	3 593
Miljöåtgärder	-4 000	-1 330	2 670	2 000	0	-2 000	670
Digitala kartor, ortofoto	-1 700	0	1 700	0	0	0	1 700
Övrigt	0	6 919	6 919	0	-3 000	0	3 919
Totalt inom Teknisk utskott	-108 000	-84 303	23 697	6 000	4 165	-1 835	21 862
KS-Ledning	-4 000	-3 462	538	0	0	0	538
Totalt Österåkers kommun	-112 000	-87 765	24 235	6 000	4 165	-1 835	22 400
Exploateringsinvesteringar							
HÅK Hagby Ång och Kulle etapp 1	0	-1 228	-1 228	0	0	0	-1 228
Fredsborg etapp 4	0	-148	-148	0	0	0	-148

7 Mål och måluppfyllelse

7.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

För inriktningsmålet *professionell service* mäts måluppfyllelsen för Kommunstyrelsen genom den servicemätning kommunen löpande genomför med hjälp av verktyget Brilliant och genom en nöjdhetsundersökning gällande kommunens kommunikation.

Det som mäts under målet är nöjdhet med bemötande och upplevd enkelhet i kontakt med kommunen. Inom ramen för Brilliant mäts kontakt med kommunen i olika kanaler: telefoni, e-post och chatt via telefonstatistik och kundundersökningar. Enkäter skickas till invånaren direkt efter att kontakten/samtalet har avslutats. Utfallet för helåret visar på en hög andel som är nöjda med det bemötande de har fått i sin kontakt med kommunen, 89 procent. Gällande upplevd enkelhet är utfallet 81 procent.

Nöjdheten med kommunens kommunikation mäts vartannat år i en särskild undersökning. Exempel på frågor som ställs är om medarbetarna och invånarna känner sig välinformerade, delaktiga och engagerade och om de upplever att kommunens kommunikation är aktuell, tydlig, lätt att förstå, samt trovärdig. Kommunen eftersträvar en hög och jämn kvalitet på service och bemötande i sin kommunikation.

Medborgarundersökningen som gjordes hösten 2023 visar att 76 procent av kommuninvånarna som tog del av informationen från Österåkers kommun var nöjda.

Bedömningen är att inriktningsmålet uppnåtts för året.

7.1.1 Nöjdheten med service och bemötande ska öka

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
↘	Upplevd generell nöjdhet med bemötande vid kontakt med kommunen		90 %	89 %	90 %
↗	Andelen som upplever att deras ärende besvaras i första kontakten		72 %	81 %	70 %

7.1.2 Nöjdheten med kommunens kommunikation ska öka

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
—	Andelen som är nöjda med informationen från kommunen			76 %	70 %

7.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

För inriktningsmålet *Österåker ska ha en ekonomi i balans* mäts hur väl de finansiella målen uppnåtts, samt avvikelse mot budget.

De finansiella målen som går att mäta på årsbasis är uppfyllda och de som mäts över mandatperioden bedöms uppnås.

Kommunstyrelsens förvaltning har en positiv avvikelse mot budget om 7 procent, medan samhällsbyggnadsförvaltningen har en negativ avvikelse om 4 procent. Sammantaget har Kommunstyrelsen en budget i balans för 2023.

Bedömningen är att inriktningsmålet uppnått för året.

7.2.1 Kommunstyrelsen har en budget i balans

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
↗	Ingen negativ avvikelse mot budget KSF-KS	16 %	3 %	7 %	0 %
↗	Ingen negativ avvikelse mot budget SBF-KS	-5,5 %	-5,5 %	-4 %	0 %

7.2.2 Kommunen ska uppnå de finansiella målen

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
→	Andelen av kommunens finansiella mål som är uppfyllda	100 %	100 %	100 %	100 %

7.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

För inriktningsmålet *Länets bästa skola* följer Kommunstyrelsen sjukfrånvaro och personalomsättning inom utbildningsområdet, samt hållbart medarbetarengagemang (HME).

Både sjukfrånvaron och personalomsättningen har minskat under året. Sjukfrånvaron är den lägsta sedan innan pandemin, vilket är positivt. Framförallt är det den kortvariga sjukfrånvaron som har minskat. Gällande personalomsättningen så beror det troligen en spegling av den det oroliga ekonomiska läget i omvärlden. Även om det är positivt att många väljer att stanna i kommunen är det också positivt med en viss personalomsättning i verksamheterna.

HME mäts årligen. Trenden gällande HME har varit negativ de senaste två åren, från 82 år 2020 till 78 år 2022. HME-resultatet har varit i fokus både i kommunledningsgruppen och i chefsgruppen under året, liksom aktiviteter för att möta den negativa trenden. Insatserna har givit resultat, så HME-resultatet har ökat 2023 till 80.

Bedömningen är att inriktningsmålet delvis uppnåtts för året.

7.3.1 Kommunens förskolor och skolor är välmående och attraktiva arbetsplatser

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
↗	Sjukfrånvaro, Utbildningsförvaltningen	8 %	8,9 %	6,7 %	5 %
↘	Personalomsättning, Utbildningsförvaltningen	10 %	9,9 %	9,5 %	9 %
↗	Hållbart medarbetarengagemang, kommunen totalt	80	78	80	84

Sjukfrånvaro och personalomsättning för 2023 avser hela utbildningsförvaltningen, samt Komvux. Sjukfrånvaro avser samtliga anställningsformer och personalomsättning (extern) avser tillsvidareanställda.

7.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

För inriktningsmålet *Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning* följer Kommunstyrelsen sjukfrånvaro och personalomsättning inom vård- och omsorgsområdet, samt HME.

Sjukfrånvaron minskat under året och når uppsatt målnivå. Att minska sjukfrånvaron är ett prioriterat område för de förvaltningar och verksamheter som framförallt har en hög andel långtidsfrånvaro. Här arbetar HR med verksamhetsnära stöd för att stötta cheferna i det arbetet.

Personalomsättningen har ökat inom socialförvaltningens verksamheter. Ökningen skulle kunna ha orsakats av den omorganisation som genomfördes under året, men behöver analyseras vidare och HR kommer att vara ett strategiskt stöd till förvaltningen i det arbetet.

Trenden gällande HME har varit negativ de senaste två åren, från 82 år 2020 till 78 år 2022. HME-resultatet har varit i fokus både i kommunledningsgruppen och i chefsgruppen under året, liksom aktiviteter för att möta den negativa trenden. Insatserna har givit resultat, så HME-resultatet har ökat 2023 till 80.

Bedömningen är att inriktningsmålet delvis har uppnåtts för året.

7.4.1 Kommunens verksamheter inom vård och omsorg är välmående och attraktiva arbetsplatser

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
↗	Sjukfrånvaro, Socialförvaltningen	8 %	9,1 %	6,8 %	7 %
↗	Personalomsättning, Socialförvaltningen	10 %	11,5 %	14,5 %	10 %
↗	Hållbart medarbetargemenskap, kommunen totalt	80	78	80	84

Utfall 2023 avseende sjukfrånvaro och personalomsättning avser hela Socialförvaltningen. Sjukfrånvaro avser samtliga anställningsformer och personalomsättning (extern) avser tillsvidareanställda.

7.5 Österåker ska ha en trygg miljö

För inriktningsmålet *Österåker ska ha en trygg miljö* följer Kommunstyrelsen tre indikatorer, dels den medborgardialog som genomförs av polisen gällande upplevd trygghet årligen, dels två indikatorer från SCB Medborgarundersökning, som mäter andelen som känner sig trygga utomhus i området där man bor och andelen som tycker att kommunen bryr sig om problem i området där man bor.

I SCB:s senaste medborgarundersökning och polisens regionala trygghetsundersökningar framgår att den upplevda tryggheten i kommunen ökat kontinuerligt under flera år. Polisens trygghetsundersökning 2023 visar på en ökad trygghet i kommunen för tredje gången i rad.

I polisens trygghetsundersökning har den upplevda tryggheten ökat i kommunen, från 71 procent till 75 procent. I Medborgarundersökningen ansåg 41 procent av de tillfrågade att kommunen bryr sig om problemen i området där man bor och 89,3 procent känner sig trygga utomhus i området där man bor. Den första indikatorn ligger kvar på samma nivå som 2021, medan den andra indikatorn har ökat med tio procentenheter.

Österåkers kommun har en positiv utveckling vad det gäller säkerhet och upplevd trygghet, mycket tack vare ett systematiskt förebyggande och främjande arbete i alla förvaltningar. Arbetet präglas av hög prioritet i hela kommunen och sker i nära samverkan med många lokala och regionala aktörer.

Bedömningen är att inriktningsmålet har uppnåtts för året.

7.5.1 Tryggheten i kommunen ska öka

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
—	 Andelen som känner sig mycket trygg eller ganska trygg kvällstid	71		75	75
—	 Andelen som anser att kommunen bryr sig om problem i området där man bor	41 %		41 %	50 %

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
— ●	Andelen som känner sig trygga utomhus i området där man bor	79		89,3	80

7.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

För inriktningsmålet *Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle*, följer Kommunstyrelsen upp kommunens strategiska arbete med hållbarhet och Agenda 2030, samt andelen fordon som är fossiloberoende i kommunorganisationen.

Gällande första målet *Kommunens strategiska arbete med hållbarhet och Agenda 2030 ska stärkas* följs det upp i årsbokslutet. Under året har aktiviteter genomförts för att verka för målet. En Hållbarhetspolicy är framtagen och antogs under våren av Kommunfullmäktige. Implementering av policyn har genomförts under året. En halvdag med alla kommunens chefer har genomförts för att stärka kunskapen om hållbarhetsarbetet. Kommunen ingår också i SKR:s nystartade nätverk "Att styra mot Agenda 2030" tillsammans med sju andra kommuner. Under året har verktyget Målbarometern färdigställt för publicering under kvartal ett 2024. Målbarometer kommer att visa hur arbetet med kommunens mål fortskrider, med särskilt fokus på hållbarhetsmålen. Flera kommunikationsinsatser har genomförts genom deltagande på Klimatdagen, deltagande i kommunens trailer "Österåker på väg" och genom nyheter i Kanalen och på sociala medier.

Internt är kännedomen om kommunens hållbarhetsarbete relativt hög, sett till chefer och strategiska funktioner. Det är mer oklart hur väl förankrat hållbarhetsarbetet är hos medarbetarna ute i verksamheten. Hos invånarna är kännedomen om hur kommunen arbetar med hållbarhetsfrågorna låg. Bedömningen är därför att målet delvis uppnåtts.

Kommunen har avancerat i arbetet med att minska sitt klimatavtryck och har förbättrat det strategiska miljö- och klimatarbetet. Likaså har det centrala hållbarhetsarbetet fokuserat på att ställa skärpta miljökrav i upphandlingar, exempelvis avseende fossilfria transporter och arbetsmaskiner (kommunens egna fordon är dock fortfarande fossilberoende). Diverse externa kommunikationsinsatser har genomförts, men arbetet med att kommunicera hållbarhetsarbetet behöver stärkas för att öka invånarens och aktörers kännedom om deras möjligheter att minska klimatpåverkan. Bedömningen är därför att målet delvis uppnåtts.

Gällande tredje målet är nyckeltalet nytt från 2021 och ett arbete har pågått

under året för att verka för fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, genom miljökrav i upphandling av bilpool och förmånsbilar, men även i andra upphandlingar där leverantörerna använder sig av transporter. Resultatet som redovisas är från 2022, men med det arbete som skett under året och som kommer fortsätta prioriteras så kommer andelen fossiloberoende fordon öka succesivt.

Bedömningen är att inriktningsmålet delvis uppnåtts för året.

7.6.1 Kommunen strategiskt arbete med hållbarhet och Agenda 2030 ska stärkas

		Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
—		Kännedomen gällande kommunens hållbarhetsarbete är hög			 Delvis	 Ja
—		Kommunen är en miljömässigt hållbar kommunkoncern (Miljömål I i Miljö- och klimatprogrammet)			 Delvis	 Ja

7.6.2 Kommunens klimatpåverkan ska minska

		Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
—		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	32	32		65

7.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

För inriktningsmålet *Stark och balanserad tillväxt* följer Kommunstyrelsen bostadsbyggande kopplade till Roslagsbanans förlängning (Sverigeförhandlingen) och kommunens åtagande där.

Trots det oroliga omvärldsläget med en begynnande lågkonjunktur, höga räntor och en hög inflation som har bromsat in byggtakten väsentligt, är utfallet för indikatorn positiv och når uppsatt målnivå.

Bedömningen är att inriktningsmålet har uppnåtts för året.

7.7.1 Kommunen skapar förutsättningar för att nybyggnation sker i enlighet med Sverigeförhandlingen

	Resultatindikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
↗ ●	Antal nybyggda bostäder i Sverigeförhandlingens nyckelområden	1 290	1 429	1 481	1 481

8 Verksamhetsuppföljning

Kommunstyrelsens förvaltning

Under andra kvartalet 2023 genomförde kommunen en omorganisation i tjänsteorganisationen där en ny avdelning, avdelningen för kvalitet och hållbarhet, tillskapades på Kommunstyrelsens förvaltning.

Lokalförsörjningsenheten och enheten Mark och etablering flyttade från SBF-KS till KSF, där lokalförsörjning numera är en del av ekonomiavdelningen. PF-bemanning har flyttats till HR-avdelningen.

Utfallet för perioden visar på ett överskott för de flesta avdelningar. Under Kommunstyrelsens förtroendevalda återfinns ett överskott om 0,8 mnkr. Överskottet kan härledas till lägre personalkostnader än budgeterat. Överskottet om 4,6 mnkr för politiska förstärkningar beror på att omprioriteringar gjorts under året för att kunna täcka underskott inom andra delar av förvaltningen.

Kommunikationsavdelningen, Kommunkansliet och HR/Lön är de tre avdelningar som har gått med underskott under 2023. Underskottet inom HR och kommunikation kan härledas till högre personal- och konsultkostnader än budgeterat, bland annat med anledning av ett behov att förstärka inom HR på grund av personalavgångar. Kommunkansliets underskott beror på ett högre utfall gällande licenskostnader än budgeterat.

Samhällsbyggnadsförvaltningen (inklusive Tekniskt utskott)

Utfallet för perioden visar på ett överskott för de flesta avdelningar, förutom förvaltningsavdelning och verksamheterna inom Tekniska utskottet.

Underskottet om 362 tkr för förvaltningsavdelning härrör sig till pensionsavgång respektive rekryteringskostnader av ny förvaltningsdirektör, vilket kompenseras av en positiv avvikelse kopplat till utredningsbudget om 436 tkr

Den positiva avvikelsen för exploateringsenheten, planenheten och geodataenheten beror på en vakans, samt ökade intäkter utöver ackumulerad budget.

En grundläggande orsak till lämnad negativt utfall för Tekniska utskottet om 6,2 mnkr är att verksamheten haft ökade kostnader inom samhällsbetalda resor. Vilket beror på kostnadsökningar och ökade volymer under året.

8.1 Verksamhetsuppföljning - helårsbokslut

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse	Utfall 2022
Kommunstyrelse, förtroendevalda	-11 750	-10 946	804	-12 007
Ledning	-8 338	-7 865	472	-6 340
Politiska förstärkningar	-12 327	-7 736	4 591	-12 200
Behovsstyrd administration KSF	-16 050	-16 376	-326	-20 611
Säkerhet- och trygghetsenheten	0	809	809	-430
Kvalitet och hållbarhetsavdelningen	-2 643	-2 331	312	0
Ekonomiavdelningen	-5 539	-3 796	1 743	-5 600
Brandförsvaret	-27 600	-27 601	-1	-25 359
Kommunikationsavdelningen inkl servicecenter och internservice	0	-591	-591	-389
Mark och Etablering	-3 768	-3 145	623	-251
Digitaliseringsavdelningen	0	14	14	177
Kommunkansliet	0	-545	-545	-792
HR/Lön	0	-1 603	-1 603	-3 245
Summa KSF	-88 015	-81 714	6 300	-87 047
Förvaltningsledning	3 861	3 500	-362	-156
Utredningsbudget	-4 500	-4 092	436	-3 693
Verksamhetsstöd	0	12	13	-283
Strategisk planeringsavdelning	-4 232	-4 234	10	-7 183
Avdelning för hållbar samhällsbyggnad	-3 130	-3 097	2	0
Stadsbyggnadsavdelningen	-290	-217	35	109
Planenheten	-7 819	-7 793	72	6 576
Exploateringsenheten	-4 592	-4 571	30	-3 378
Geodataenheten	-8 022	-8 012	20	-8 266
SBF-KS exkl Mex-effekt	-28 724	-28 505	-215	-29 807
MEX-effekt	1 163	950	213	-2 603
Tekniskt Utskott	-121 412	-127 616	-6 204	-122 468
SBF-KS nettokostnader inkl. MEX-effekt & TU	-148 975	-155 174	-6 199	-154 878
Summa totalt	-236 990	-236 888	102	-241 925

8.2 Verksamhetsuppföljning

8.2.1 Ledning

Förutom kommunens löpande strategiska arbete har ledningen deltagit i SKR-nätverket ”Att styra och leda med Agenda 2030”, där kommunen är en av åtta kommuner.

Under året har mycket fokus legat på omorganisationen och den nya strukturen, både gällande nämnderna och gällande tjänsteorganisationen.

8.2.2 Digitalisering

Under året har Digitaliseringsavdelningen fokuserat på att höja cybersäkerheten och stärka den egna infrastrukturen. Nya verktyg har införskaffats för att med hjälp av AI motverka externa hot men även för att minska risken för informationsläckage.

Förvaltningen har som tidigare fortsatt att stödja verksamheter med automatisering, från kartläggning till en lösning i produktion. Fokus har under året varit att byta till ny e-tjänstplattform som ger nya förutsättningar att bygga digitala processer med invånarfokus och därigenom stödja verksamheter i sitt arbete att digitalisera och skapa högre grad av tillgänglighet och bättre service till invånarna.

Under året har ett arbete med en digital tvilling, alltså en virtuell kopia av kommunen, pågått i samarbete med kommunens samtliga förvaltningar.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Potentiell effektivisering i tid genom processautomatisering eller processoptimering	Digitaliseringsavdelningen				
Faktisk effektivisering i tid genom process-effektivisering eller processoptimering	Digitaliseringsavdelningen		13 344		
Antal användare	Digitaliseringsavdelningen		8 153	8 595	

8.2.3 HR

I början av året lades mycket tid och resurser på omorganisationen för att stötta verksamheterna att hantera förändringen. Inom HR-området har det varit fokus på att fortsatt utveckla processer och arbetssätt för att förenkla och förbättra för såväl medarbetare som chefer. HR-webinar har fortsatt som informationskanal mot chefer. Ett system för digitala utbildningar har implementerats för att möjliggöra utbildningar inom hela organisationen.

Vidare har förvaltningen fortsatt med verksamhetsnära stöd till chefer, återkommande möten planeras in där frågor som arbetsmiljö, sjukfrånvaro och personalplanering är på agendan för att hela tiden stötta, förbättra och skapa

välståndande arbetsplatser. Arbete med utmärkelsen Årets möjliggörare har fortsatt för att lyfta och sprida goda exempel på den utveckling som sker i kommunens verksamheter. Två förvaltningschefer har rekryterats under året.

Inom löneområdet ses processer över och i nära samarbete med digitaliseringsavdelningen automatiseras de processer som är möjliga.

Ny lagstiftning avseende dygnsvila som trädde i kraft under 2023 har föranlett ett arbete för att möjliggöra digital schemaläggning. Arbetet görs i samarbete med verksamheterna och kommer att bli klart under första halvan av 2024.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Antal löneskulder	HR-avdelningen	130	118	139	70
Sjukfrånvaro	HR-avdelningen	7,5	8,1	6,9	5,7
HME	HR-avdelningen	80	78	80	84

8.2.4 Kommunikation och service

Kommunikation om beredskap vid kris och krig har varit ett prioriterat uppdrag under 2023 och 2024 med anledning av det säkerhetspolitiska läget och den höjda terrorhotnivån i landet. En kommunikationsplan har tagit fram med sikte på den totalförsvardag som kommunen planerar att genomföra hösten 2024. Flera kommunikationsinsatser har redan genomförts. Bland annat har en plattform på österåker.se lanserats på temat Kris och beredskap.

Ett annat prioriterat uppdrag har varit kommunikation i samband med utmärkelsen Årets möjliggörare och Möjlighetsdagen den 9 november i Österåkers multiarena.

Kontinuerlig utveckling görs av kommunens nya intranät Inomskärs och externa webbplats österåker.se. Nya riktlinjer för intranätet och webbplatsen håller på att tas fram. Utveckling av en ny funktion med organisationsscheman kopplade till medarbetarnas profilsidor har påbörjats. Utöver lanseringen av den nya plattformen för Kris och beredskap har även plattformar för Berga teater och Nyinflyttade utvecklats. Ett projekt för att lansera en webbplats för uppföljning av kommunens mål, Målbarometern, har pågått under 2023 och planeras publiceras i månadsskiftet mars/april.

År 2023 var antalet besök 333 424 på intranätet Inomskärs och 799 130 på österåker.se. Under året publicerades 60 nyheter för alla medarbetare på Inomskärs och 225 på österåker.se. Internt har fyra Inomskärsmöten och e-nyhetsbrev producerats för alla medarbetare. Externt har åtta nummer av *Ditt Österåkers* producerades som annons i lokaltidningen Kanalen och e-nyhetsbrev för kommuninvånarna.

Kommunen har fortsatt att arbeta för att öka räckvidden och engagemanget i sociala medier. Huvudfokus ligger på kommunens officiella konton på Facebook och Instagram. Under 2023 hade kommunen en total räckvidd på 978 327 för Facebook. Det är en ökning med 80,6 procent jämfört med 2022.

På Instagram hade kommunen en räckvidd på 248 696. Det är en ökning med 35,1 procent jämfört med 2022. Kommunen arbetar också med att utveckla sin närvaro på LinkedIn.

Kommunen har en god struktur för kriskommunikation och funktionen kommunikatör i beredskap har aktiverats flera gånger under året.

Under året har servicecenter utökat sin service och kompetens inom flera olika områden. I dagens läge arbetar servicehandläggarna i någon mån i 15 olika affärssystem, utöver ärendehanteringssystemet Artwise.

Bygglovsfrågor, som har en hög volym ärenden, har tidigare enbart slussats vidare till bygglovstelefonen med en telefontid på två timmar per dag. Genom utbildning från förvaltningen och en viss behörighet till deras affärssystem kan servicehandläggarna nu ta fram ritningar både för aktuella ärenden och äldre material från arkivet. Servicecenter kan även besvara ofta återkommande frågor med hjälp av den nya behörigheten.

Inom området skolskjuts har stora effektiviseringar ägt rum. Skolskjutsenheten har gått från manuell hantering till en systemlösning i Optiplan och har i samband med det utbildat och gett behörighet i systemet till servicecenter. Det innebär att servicehandläggarna kan se vilken status en enskild elevs ansökan har och hjälpa till med att skicka länkar till SL-kort. På grund av förändringen har funktionen samhällsbetalda resor kunnat avskaffa sin telefontid vilket gör det enklare för invånarna och frigör tid för handläggarna på enheten.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Andelen som nöjda med kommunens information och kommunikation som helhet	Kommunikationsavdelningen	52		76	75
Upplevd nöjdhet med bemötande vid kontakt med kommunen.	Kommunikationsavdelningen		90	89	90

8.2.5 Säkerhet, trygghet och civil beredskap

Året har präglats av ett fortsatt och ett allt mer försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde och en allvarlig situation med eskalerande våldsutveckling med allt yngre gärningspersoner och brottsoffer där barn och unga riskerar allt mer att hamna i organiserad brottslighet i Sverige.

Med anledning av den allvarliga utvecklingen har vissa insatser under 2023 varit särskilt viktiga och inriktade på att stärka kommunens krisberedskap, skydda kommunens arbete med civilt försvar, främja den psykiska hälsan hos barn och unga samt stärka föräldrar i sin relation med sina barn.

Risk- och sårbarhetsanalys och styrdokument - Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap har kommunen identifierat och analyserat risker och sårbarheter, både i kommunorganisationen och i kommunens som geografiskt område. Alla

förvaltningar och tre kommunala bolag har deltagit i arbetet. Resultatet har sammanställts i en rapport, ”Risk- och sårbarhetsanalys Österåkers kommun 2023 – 2026”, som antagits och redovisats till Länsstyrelsen Stockholm. Rapporten innehåller ett antal prioriterade åtgärder som ska genomföras under mandatperioden. Parallellt har kommunen utformat och antagit nya styrdokument inom krisberedskap.

Säkerhetsskydd - Den lagstadgade säkerhetsskyddsanalysen och åtgärdsplanen för att stärka säkerhetsskyddet och skydda kommunens arbete med civilt försvar genomfördes under 2023. Under året har även utbildning genomförts av kommunledningen och förvaltningars chefer och nyckelbefattningar i säkerhetsskydd, en aktivitet nödvändig för kommunens arbete med civilt försvar.

Våldsprevention - Under året har flera aktiviteter inom det våldspreventiva arbetet genomförts, bland annat föreläsningar och filmvisningar för allmänheten och kommunens personal. Implementeringen av främjande arbete för ökad psykisk hälsa i grundskolan årskurs 8 i form av YAM-metoden (hälsofrämjande och preventiv insats med syftet att förbättra den psykiska hälsan och minska självmordshandlingar hos skolelever) har genomförts i samarbete med Utbildningsförvaltningens elevhälsa. Föräldrastödet ABC (Alla Barn i Centrum) - gruppträffar för föräldrar som syftar till att främja barns utveckling genom att stärka relationen mellan föräldrar och barn har också genomförts, samt rekrytering av fler gruppleddare till föräldrastödet.

Brottsförebyggande - Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft den 1 juli 2023. Syftet med den nya lagen är att kommunerna mer effektivt och träffsäkert ska minska brottsligheten genom ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Lagen stärker också de som redan arbetar brottsförebyggande eftersom kommunen får ett tydligare mandat för arbetet med kartläggning och lägesbild samt orsaksanalys och åtgärdsplan. Arbetet med kartläggning och lägesbild har pågått under 2023.

8.2.6 Ekonomi

I samarbete med övriga förvaltningar har Kommunstyrelsens förvaltning tagit fram direktiv och förutsättningar för verksamhetsplan och budget 2024 under våren. Ekonomi- och kvalitetsdialoger har förts på flera nivåer, både i tjänsteorganisationen och på politisk nivå. Förvaltningen har också lett arbetet med framtagandet av årsredovisningen, i samverkan med hela kommunkoncernen. En del ombudgeteringar har behövt genomföras i och med omorganisationen och flytt av enheter och medarbetare.

Vart annat år tar kommunen fram en långsiktig ekonomisk planering, vilket är en tioårsplan för kommunen. Arbetet engagerar samtliga förvaltningar och samordnas av Kommunstyrelsens förvaltning. Arbetet påbörjades tidigt under våren och återrapporterades i Kommunstyrelsen i november och Kommunfullmäktige i december.

Arbetet med Utvecklingsslussen, en metod för att uppmuntra medarbetarinitiativ och verksamhetsutveckling, har fortsatt under året och är så här långt ett mycket uppskattat och framgångsrikt initiativ.

Upphandling är ett viktigt strategiskt verktyg för kommunen, gällande både verksamhetsmål, vision och ekonomi. Under året har förvaltningen fortsatt utvecklat inköps- och upphandlingsprocessen och stöttat verksamheterna i sina upphandlingar. Ett större arbete med att systematisera hållbarhetskrav, utarbeta nya processer för uppföljning, samt effektivisering av inköpsprocessen pågår.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Prognossäkerhet i kommunen, inklusive PU	Ekonomiavdelningen	1,3%	0,7%	0,2%	0%
Andel inköp gjorda genom inköpsystemet	Ekonomiavdelningen	0%	8%		60%
Andel fakturor attesterade i tid.	Ekonomiavdelningen	95	86	90	97

8.2.7 Administration och juridik

Kommunstyrelsen har fattat beslut om sammanhållen digital ärendehantering och en uppgradering av ärendehanteringssystemet Public 360 är på gång. I den framtida digitaliseringen kan även kommunens inkommande posthantering komma att ske digitalt.

Under 2021-2022 pågick *Projekt E-arkiv implementering och pilot*. Målet för projektet var att Österåkers kommuns e-arkiv skulle bli driftklart och kunna ta emot leveranser/anslutningar. Under 2023 har arbetet fortsatt och målet för året är att förvalta och ta emot leveranser enligt förvaltningsplanen som bland annat innefattar en prioriteringsordning.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Andelen digitala nämndhandlingar	Avdelningen för juridik och administration	90	90	90	100

8.2.8 Kvalitet och hållbarhet

Under 2023 har en ny avdelning tillkommit för att arbeta med det övergripande och strategiska kvalitets- och hållbarhetsarbetet. Under våren har fokus varit att implementera de nya övergripande målen genom att hålla workshops med nämnder och förvaltningar. En metod har tagits fram för att hjälpa verksamheterna att prioritera hållbarhetsmål där man har störst rådgighet och påverkan.

Arbetat med de olika hållbarhetsprogrammen har varit ett prioriterat område. Miljö- och klimatprogrammet är under implementering och det sociala hållbarhetsprogrammet är på väg fram och ska beslutas under våren 2024. Ett

verktyg för att visualisera och följa upp kommunens mål har införskaffats och är under uppbyggnad, den så kallade Målbarometern. Målbarometern kommer att lanseras i månadsskiftet mars/april.

Under hösten har fokus legat på Kvalitetsresan och en granskning av kommunen, en ”kommunkompassen light” genomfördes under september och oktober för att ge en nulägesbild och förslag på fortsatt arbete. Som en del i Kvalitetsresan genomfördes en intern kvalitetsmessa den 9 november i multiarenan – Möjlighetsdagen, där över 50 av kommunens verksamheter valde att visa upp sitt kvalitets- och utvecklingsarbete för varandra. Över 600 av kommunens medarbetare deltog på mässan.

8.2.9 Lokalförsörjning

Lokalförsörjningsavdelningen flyttade från samhällbyggnadsförvaltningen 1 april och ligger nu under ekonomiavdelningen som en enhet.

Behovet av bostäder och verksamhetslokaler ses kontinuerligt över. Plats- och lokalbehovsprognos för skola och förskola tas fram och beräknas vara färdigställt under senare delen av hösten. Prognosen ska ge underlag för planering av framtida behov, vart behov föreligger samt hur kommunen kan säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande. Ett antal förstudier är påbörjade avseende översyn av kommunens inhyrda kök, reservkraft och solceller till multiarenan, behov av ytterligare förskoleplatser, utökning av klassrum på Österåkers gymnasium samt idrott. Förstudierna planeras av färdigställas under 2023 och början av 2024.

Det har under året bedrivits ett utredningsprojekt kring riktlinjer för utomhusmiljöer på förskolor och skolor, projektet väntas pågå in i 2024 innan det är färdigställt samt framtagande av kravspecifikation för ett fastighetssystem.

8.2.10 MEX-effekt

Kommunens mark- och exploateringsredovisning, även kallad MEX, innefattande framtagandet av planprogram, detaljplaner på kommunal mark respektive detaljplaner med en extern motpart. Under året har ett flertal arbeten pågått:

- Arbetet med Planprogrammen Hacksta/Berga, Åkers Runö samt Täljö/Gottsunda har fortgått under året
- Detaljplaner på kommunalmark vad avser Västra Banvägen respektive Valsättra etapp 2 är under genomförande
- Detaljplaner med en extern motpart är under framtagande inom detaljplaneområdena: Dragontorpsvägen 1, Pilängen, Kanalterrassen, Valsjöskogen etapp 2, Näsängen etapp 1, Hagby äng och kulle etapp 1 och 2, Skyttebana inom del av Skeppsbol 1:69, Runö 7:15 respektive Tuna 6:151
- Förstudiearbete med en extern motpart är under genomförande inom områdena Östra kanalstaden etapp 2

8.2.11 Strategisk planering

Ett flertal planeringsunderlag av betydelse för kommunens stadsutveckling, och särskilt Sverigeförhandlingsområden, är under framtagande.

Det har utarbetats förslag till riktlinjer för bostadsförsörjning, samt energiplan. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en vattentjänstplan och som delvis följer arbetet med att ta fram en planeringsstrategi. Kommunen är skyldig att ta fram en planeringsstrategi, alltså en uppföljning av översiktsplanen. Strategin ska resultera i förslag på vidare översiktsplanering och i samband med strategin föreslås aktuella uppföljningar av klimatanpassningsarbetet, VA-planen, samt avfallsplanen redovisas. Planeringsstrategin ska tas upp för politisk behandling våren 2024.

Det pågår ett flertal regionala uppdrag där förvaltningen deltar på olika sätt, exempelvis samordnar förvaltningen kommunensarbete inom ramen för den nya regionala utvecklingsplanen, som drivs av regionen. Ett flertal tematiska möten ägde rum under 2023, då en samrådshandling håller på att tas fram.

8.2.12 Hållbar samhällsbyggnad

Arbetet med klimatanpassning har under året fokuserat på samordning och stöttning i stadsutvecklingsprojekt, behov av övergripande utredningar har identifierats och påbörjats. Planering av det fortsatta arbetet pågår och bland annat har klimatanpassningsplanen följts upp.

Arbete med trafikprognos för 2040 har pågått under året och är nu i sin slutfas. Arbetet med en mobilitetsplan kommer under hösten att bland annat fokusera på målarbete: att ta fram mål för hållbart resande.

Två utvecklingsprojekt har under delåret drivits i samarbete med externa aktörer. Projektet STARK har fortsatt som ett samarbete med institutet RISE, fastighetsbolaget Wallenstam, arkitektkontoret Warm in the winter samt kommunerna Västerås, Umeå och Trollhättan. Med utgångspunkt från planen för Pilängen syftar projektet till att ta fram lösningar för hållbara transporter. Två projekt kring hållbar dricksvattenförsörjning har också drivits med konsulten Ecoloop, där förvaltningen söker efter hållbara småskaliga lösningar för dricksvatten, i samarbete med två länsstyrelser och Norrtälje, Haninge, Oskarshamn och Region Gotland. Ett arbete med en strategi för laddinfrastruktur har också inletts.

Under året har rutiner för *hållbarhetsstyrning* i planarbetet utvecklats och former för hållbarhetsprogram och hållbarhetsbedömning prövats i större projekt. Hållbarhetsarbetet kompletterar det i nuläget effektiva arbetet med miljöstyrning, vilket har minskat risken för nedslag hos Länsstyrelsen betydligt. Rutiner för arbete med *klimatanpassning* har utvecklats, där arbetet systematiskt samordnas mellan olika delområden för att ge hållbara helhetslösningar. Arbetet med verktyget *Fysisk strukturbild* har under delåret kommit långt och använts för att hitta övergripande gatunät för tätortens delar och för att bedöma potentialen för nya arbetsplatser. Genom projektet STARK (se ovan) har också nya lösningar för hållbar mobilitet utforskats.

8.2.13 Geodata

I linje med rekommendationer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har arbetet inom kommunen påbörjats med att se över och skapa processer och rutiner kring hanteringen av geodata för att nå målet att bli en blåljuscertifierad kommun. Aktuella kommundata är en förutsättning för att blåljusaktörer ska hitta rätt. Lantmäteriet och Trafikverket har tagit fram en checklista, kallad Blåljuskollen, som ger stöd till kommuner att samla in, dokumentera och uppdatera geodata med den kvalitet som blåljusaktörerna behöver. Checklistan omfattar den information om adresser, byggnader, anläggningar, namn på platser, vägar och järnvägar som ingår i samverkan med Lantmäteriet respektive Trafikverket.

För att möta kommunens snabba utveckling och förändring har förvaltningen tagit till sig den nya tekniken, vilket innefattar mätning med hjälp av drönare. Tillstånd från Transportstyrelsen och utbildning av handläggare har genomförts under våren. Att använda drönare för insamling av data kan vara en viktig pusselbit och stödja olika kommunala verksamheter. Tekniken används också för att effektivisera ajourhållningen av kommunens geodata.

8.2.14 Stadsbyggnad

Arbetet har under året fokuserats på planering i anslutning till Åkersbergas centrala delar och i kollektivtrafiknära lägen, längs Roslagsbanans stationer västerut, i enlighet med inriktningen i översiktsplanen och kopplat till Sverigeförhandlingen. Bebyggelseutvecklingen prioriteras i områden nära kollektivtrafik, VA-områden och service, med fokus på Roslagsbanans influensområde.

Planprogramarbete pågår inom Åkers-Runö och Täljö-Gottsunda. Ett förslag till program för Åkers-Runö har tagits fram, vilket under våren varit på samråd.

Detaljplanen för Hagby äng och kulle, etapp 1, som möjliggör cirka 900 bostäder, lokaler för service, förskola och nya attraktiva offentliga platser såsom parker, grönstråk och strandpromenad, har under våren fått laga kraft. Det betyder att målet att antalet möjliggjorda bostäder i antagna detaljplaner som uppfyller minst bostadsförsörjningsplanens mål, 900 bostäder per treårsperiod kan anses uppnått.

Planläggning för fler lägenheter i centrala Åkersberga har under delåret pågått på flera platser till exempel inom området Pilängen samt inom det vi kallar Kanalterrassen.

Flera detaljplaneprojekt har varit i uppstartsskede/förstudiefas/planeringsfas under våren, exempelvis pågår förstudie för Östra kanalstaden, etapp 2, detaljplan för Valsjöskogen, etapp 2 samt detaljplan för Dragontorpsvägen. Det pågår även förstudiearbete för att komma vidare med fler etapper i enlighet med det godkända programmet för Åkersberga stad/centrumområdet.

Ett förslag till detaljplan för Västra Banvägen har varit på samråd, vilket syftar till att pröva en utbyggnad av Västra Banvägen, inklusive en gång- och

cykelväg, till en huvudgata i enlighet med programmet för centrala Åkersberga, samt att möjliggöra en uppdatering av ledningsnätet under vägen. Dessa åtgärder är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling av Åkersberga stad/centrumområdet och i enlighet med programmet.

Detaljplanen för Skånsta 2:171 (Länsmansgården), har varit på granskning under sommaren.

Detaljplanen för Näsängen etapp 1, som syftar till att möjliggöra en tät och stadsmässig bebyggelse med upp till cirka 1 700 bostäder, samt lokaler för verksamheter, tre förskolor, skola, idrott och service har tidigare antagits i Kommunfullmäktige, och därefter överklagats. Mark- och miljödomstolen har meddelat dom i målet. Domstolen har beslutat att upphäva detaljplanen. Närmast har kommunen i uppgift att analysera domen och ta ställning till nästa steg.

I enlighet med målet för god planberedskap för skol- och förskoleverksamhet pågår även arbete som möjliggör verksamhet för skol- eller förskoleändamål, i huvudsak lokaliserade i de centrala och västra delarna av kommunen. Detaljplanen för Hagby äng och kulle, etapp 1, som möjliggör en ny förskola är klar för genomförande.

I syfte att uppfylla målet att skapa ytor för verksamheter pågår även planläggning på flera platser för olika typer av verksamheter och service med olika inriktning och karaktär: Detaljplan för Runö 7:15 som möjliggör för en utökning av verksamheter längs Rallarvägen har nu fått laga kraft. Planläggning för ett nytt skyttecenter i Brännbacken pågår. Detaljplanen för att möjliggöra en utveckling av verksamheter, främst handel, på fastigheten Runö 7:123, har fått laga kraft och genomförandefasen är påbörjad. Även detaljplanen för att möjliggöra en utökning av värmeverket är under genomförande.

Projektet för att digitalisera detaljplaner pågår och beräknas vara klar 2026/2027.

Visualiseringsarbete innefattande 3D-modeller, 360-vandringar, illustrationer har bedrivits inom bland annat projekten Hagby äng och kulle etapp 1 och 2, Pilängen, Kanalterrassen, Västra Banvägen och Skyttecenter.

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Antal planbesked	Stadsbyggnadsavdelningen	4	1	0	5
Antal antagna planer	Stadsbyggnadsavdelningen	5	2	1	5
Antal lagakraftvunna planer	Stadsbyggnadsavdelningen	3	2	2	5
Handläggningstid planbesked	Stadsbyggnadsavdelningen	100	100	100	100
Antal tillkommande möjliga bostäder inom laga kraftvunnen dpl	Stadsbyggnadsavdelningen	0	150	900	1 500

Nyckeltal (År)	Enhet	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Antal antagna dpl för arbetsområden	Stadsbyggnadsavdelningen	1	0	1	1
Antal antagna dpl för förskole-/skoländamål	Stadsbyggnadsavdelningen	0	2	0	2
Antal laga kraft vunnna dpl för förskole-/skoländamål	Stadsbyggnadsavdelningen	1	0	1	2

9 Uppföljning av privata utförare

9.1 Privata utförare

Verksamhet	Privat utförare	Omfattning/andel av verksamhet
Teknisk Utskott	Peab Anläggningar AB	75 093 699 kr/40,18%
Teknisk Utskott	Peab Asfalt AB	40 547 814 kr/22,29%
Teknisk Utskott	Samtrans Omsorgsresor AB	20 416 966 kr/11,22%
Teknisk Utskott AB	Bogfelts Installationer & Entreprenad AB	10 426 396 kr/5,73%
Teknisk Utskott	HJ Contractor AB	8 379 678 kr/4,61%
Teknisk Utskott	Bergkvara Buss AB	4 173 159 kr/0,23%
Teknisk Utskott	Eon AB	4 046 372 kr/0,22%
SBF Mex effekt	Svefa AB	2 368 518 kr /0,13%
Teknisk Utskott	Göteborgs Energi Din El AB	2 242 131 kr/0,12%
SBF Mex effekt	Bjerking AB	2 217 124 kr/0,12%
Teknisk Utskott	Sirius Omsorg Holding AB	2 022 659 kr/0,11%
Summa Totalt		181 934 516 kr

10 Internkontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel, både avsiktliga och oavsiktliga. Vidare utgör internkontrollen en betydelsefull del i kommunens styrsystem och ska säkerställa att nämnderna och de kommunala bolagen följer Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel, både avsiktliga och oavsiktliga. Vidare utgör internkontrollen en betydelsefull del i kommunens styrsystem och ska säkerställa att nämnderna och de kommunala bolagen följer Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts av en arbetsgrupp i Kommunstyrelsens förvaltning, vilket har resulterat i tre kommungemensamma kontrollmoment som ska ingå i samtliga nämnders internkontrollplaner. De tre centrala kontrollmomenten fokuserar i hög grad på att kontrollera huruvida fastställda riktlinjer och rutiner efterföljs i organisationen.

1. Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att förvaltningen har rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på verksamhetsområdesnivå, avdelningsnivå och/eller enhetsnivå, i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll.
2. Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att medarbetare på förvaltningen har god kännedom om gällande rutinerna för distansarbete i Österåkers kommun och att förvaltningen följer upp att dessa rutiner efterlevs
3. Kontrollmomentet syftar till att säkerställa att förvaltningen följer de rutiner som finns för preboarding, introduktion av nyanställda och avslut av anställning

Utöver de centralt beslutade kontrollmomenten har KSF och SBF-KS genomfört en egen risk- och väsentlighetsanalys för att få fram ytterligare ett antal kontrollmoment, vilka är verksamhetsspecifika.

1. Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen
2. Kontroll av att delegationsbeslut redovisats till Kommunstyrelsen
3. Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom Kommunstyrelsen

Gällande de centrala kontrollmomenten:

Gällande kontrollmoment ett kan det konstateras att vissa avdelningar/enheter på Kommunstyrelsens förvaltning och samhällsbyggnadsförvaltningen fortfarande inte har tagit fram egna internkontrollplaner. Detta ska åtgärdas och arbetet är påbörjat. Varje chef är ansvarig för att detta genomförs i den egna verksamheten.

Gällande de övriga två kontrollmomenten har inga avvikelser rapporterats.

Gällande de verksamhetsspecifika kontrollmomenten:

Gällande kontrollmoment 1, 2 och 3 har inga avvikelser identifierats.

II Personaluppföljning

II.1 Personaluppföljning KSF

För Kommunstyrelsens förvaltning har antalet anställda ökat jämfört med 2022, vilket i huvudsak kan förklaras med den omorganisation som genomfördes i april. I omorganisationen flyttade ett antal enheter från andra förvaltningar, exempelvis flyttade lokalförsörjning från samhällsbyggnadsförvaltningen till ekonomiavdelningen och PF-Bemanning flyttade till HR-avdelningen. Den nya avdelningen kvalitet och hållbarhet tillkom och tog emot medarbetare från andra delar av organisationen.

Sjuktalen är fortsatt låga, men har ökat sedan 2022. Även detta kan till viss del härledas till omorganisationen. Viss sjukfrånvaro, som tidigare funnits inom organisationen men på andra förvaltningar, har tillkommit i och med omorganisationen. Dock kan konstateras att långtidsjukfrånvaron har ökat jämfört med tidigare år, vilket kommer analyseras av förvaltningen för att hitta rätt åtgärder i det långsiktigt strategiska arbetet som har drivits inom HR-området under ett antal år.

II.1.1 HR

Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	88	93,3	91,3
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	10,4	5,1	11,2
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	98,4	101,3	102,5

Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	1,9	3,3	3,1
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	25	44,6	35
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	75	55,4	65

11.2 Personaluppföljning SBF-KS

För SBF-KS har antalet tillsvidareanställda ökat sedan helår 2022 . Förklaringen är att de tidigare vakanserna nu är tillsatta, samt den omorganisation kommunen genomförde där medarbetare som tidigare tillhört Tekniska nämnden, nu tillhör SBF-KS.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående året, vilket är en ökning om 2,7 procent. Ökningen kan härledas till ökad långtidsfrånvaro.

Korttidsfrånvaron har minskat under året. Den ökade sjukfrånvaron kommer att analyseras av förvaltningen för att hitta rätt åtgärder i det långsiktigt strategiska arbetet som har drivits inom HR-området under ett antal år.

11.2.1 HR

Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	39,5	43,5	42,5
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	4	3,3	3
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	43,5	46,8	45,5

Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	3,3	4,8	6
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	32	49,4	57

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	68	50,6	43

12 Uppföljning enligt barn- och ungdomspolicy

Genom att i det ordinarie arbetet följa kommunens barn- och ungdomspolicy kan förvaltningen säkerställa att barnperspektivet beaktas. Förvaltningen behöver se över rutiner för att få med barnperspektivet och barns egna perspektiv i beslut och processer som rör barn i än större utsträckning än vad som görs idag. En barnkonsekvensanalys genomfördes i samband med framtagandet av kommunens verksamhetsplan och budget, men i övrigt har ingen BKA genomförts i samband med beslut eller framtagande av styrdokument. Dock är utredningar och styrdokument som tas fram av förvaltningen kunskapsbaserade och har stöd i forskningen.

Förvaltningens arbete berör barnperspektivet på många sätt. I samband med fysisk planering och anläggningar görs särskilda insatser för att inkludera barn och ungdom i dialoger kring planer och program, främst i större projekt, samt projekt som berör viktiga fritidsaktiviteter eller allmänna platser. I vissa fall har riktade dialoger genomförts inför planering av anläggningar, så som parker och lekplatser.

Barnperspektivet präglar den övergripande planeringen av nya stadsdelar, där kommunen strävar efter att göra staden tillgänglig för alla grupper. Vid planering av nya stadsdelar tas hänsyn till barns rörlighet, så att barn kan röra sig i kvarteret, mellan kvarter och till viktiga målpunkter. Detta görs genom till exempel gångfartsgator, bilfria gång- och cykelvägar, säkra skolvägar, trygga vägar till fritidsaktiviteter, etcetera. Barns rörlighet beaktas också genom att ge kommunens stadsdelar god tillgång till närnatur och park inom nära gångavstånd. Nya stadsdelar ska gå bra att bo i, och röra sig i, utan bil, även för ungdomar som rör sig ute på sena kvällar. Nya stadsdelar ska ha god tillgänglighet till kollektivtrafik, trygga hållplatser och stationer, samt trygga rörelsestråk mellan hållplats och hemmet.

När kommunen planerar för nya platser för fritids- eller kulturaktiviteter ska dessa lätt kunna nås genom att promenera eller med hjälp av cykel eller kollektivtrafik. Kommunen planerar för att möjliggöra nybyggnad av attraktivt utformade skolor och förskolor i bra lägen med kreativa utemiljöer.

Kommunens arbete med feriearbetande ungdomar möjliggör att få en första kontakt med näringslivet. Flera olika typer av arbeten erbjuds för att säkerställa att det så långt som är möjligt finns något som är intressant för många. Särskilt populärt har möjligheten att vara sommarlovsentreprenör blivit. För de ungdomar som har särskilda behov försöker förvaltningen hitta individuella lösningar för att möjliggöra feriearbete.

Kommunens socialt förebyggande arbete inom ramen för Trygg i Österåker utgår från barn och ungdomars perspektiv. Det förebyggande arbetet för barn och unga bedrivs i samverkan med alla förvaltningar. Arbetet fokuserar på målsättningen att stärka skyddsfaktorerna runt barn och unga. Genom skolprogrammet YAM sker en löpande dialog i kommunens skolor i olika frågor med barn och unga i årskurs åtta. ABC-föräldrastöd erbjuds till alla föräldrar i kommunen med syftet att stärka föräldra-barnrelationen och föräldratillsynen.

Både vid förändringar och i det löpande arbetet ger förvaltningen HR-stöd till organisationen avseende att genomföra riskbedömningar ur ett arbetsmiljöperspektiv. I arbetet kan även ett barnperspektiv vävas in om de påverkas av de beslut som fattas.

Förvaltningen har ansvar för det övergripande hållbarhetsarbetet och arbetet med Agenda 2023, där ett av syftena med arbetet är att kunna skapa en hållbar framtid för kommunens barn och unga. Däremot har ingen dialog eller inbjudan till unga att delta i det arbetet genomförts under året.

13 Framåtblick

Framåtblicken för Kommunstyrelsens verksamheter kan sammanfattas i fyra fokusområden: fysisk samhällsutveckling, verksamhetsutveckling och digitalisering, hållbarhet, samt trygghet och säkerhet.

Fysisk samhällsutveckling

De senaste åren, präglade av lågkonjunktur, inflation och oro i omvärlden, bedöms även fortsättningsvis påverka verksamheterna inom Kommunstyrelsen. Samhällsplaneringen måste nu vara mer agil i det korta perspektivet, och samtidigt spana längre in i framtiden för att möta kommande utmaningar.

Under året har byggandet av nya bostäder och verksamhetslokaler bromsat in kraftigt. Här behöver förvaltningen, i samråd med politiken, utveckla metodiken för att prioritera bland projekten för att öka andelen genomförda projekt. Inbromsningen har dock medfört möjligheter att kunna fokusera på förberedande förbättringsarbete och angelägna utredningsprojekt.

Genomförandet av *Översiktsplan 2040* (ÖP), samt genomförandet av åtagande inom Sverigeförhandlingen, utgör alltså vägledning för kommunens fysiska utveckling. Under våren 2024 kommer aktualiteten av ÖP att prövas och beskrivas inom ramen för en planeringsstrategi. Aktualiteten kommer att beskrivas i relation till de förändrade förutsättningarna i omvärlden, men också i förhållande till ny kunskap om kommunen och kan komma att innehålla en del nya ställningstaganden. Flera pågående och nya planeringsunderlag kommer att ge stöd i det framtida arbetet, till exempel en ny mobilitetsplan och en utredning kring urban grönstruktur. Planeringstrategin avses lyftas för beslut i KF under 2024.

Förvaltningen gör också spaningar som sträcker sig längre fram än ÖP 2040 när det gäller bebyggelsestruktur och infrastruktur, i takt med att Stockholmsregionen utvecklas långsiktigt. Det framstår som alltmer angeläget att planera för ett transportsystem som säkerställer Österåkers invånares tillgänglighet till de regionala målpunkterna, speciellt då kapaciteten i det regionala vägnätet riskerar att nå kapacitetstaket. System som möjliggör pendling kan behöva prioriteras även i kommunens lokala trafikplanering.

Samtidigt behöver nya metoder utvecklas för att fortsätta stärka kommunens attraktivitet för etablering av lokala arbetsplatser. Mer fokus på sammanhållen tätort, med trygga gator och nära till service och målpunkter, kan utveckla hela kommunens attraktivitet.

Ökad efterfrågan på information och tidig dialog medför behov av extra fokus på medborgardialog, kommunikation, visualisering och digitalisering i kommunens processer. Arbetet med digital visualisering genom 3D-modeller och en digital tvilling av kommunen kommer under de kommande åren fortsatt utvecklas och implementeras med syfte att informera, engagera och inkludera.

Uppdraget med att ta fram en strategi för att tillgodose och möjliggöra för samhällsfastigheter påbörjades under 2023 och kommer att pågå under större delen av 2024. Fastighetsutvecklingsplaner har tagits fram och utgör stöd i arbetet med utveckling av fastigheter för verksamhetsbehov. Ett analysarbete kommer att göras under 2024 avseende förutsättningar för genomförande kopplat till behov och ekonomiska konsekvenser för den kommande tioårsperioden. Under 2024 kommer åtgärder vidtas för att effektivisera prognosprocessen. Projekt kring riktlinjer för utomhusmiljöer på förskolor och skolor kommer att fortgå och färdigställas 2024.

En stor utmaning framåt är att kunna hantera det stora investeringsbehovet och det utökade driftansvaret en växande kommun innebär. För att hantera detta kommer nya driftformer ses över med ökad samverkan med civilsamhället. Även en översyn av vilka anläggningar som är att betrakta som kommunala angelägenheter och ett förtydligande av detta kan komma att behövas.

Hållbarhet

Under 2024 tas nya steg inom kommunens strategiska hållbarhetsarbete. Ett nytt program tas upp för politisk behandling under våren 2024, *Program för social hållbarhet och folkhälsa – Trygghet och hälsa genom livet*. Miljö- och klimatprogrammet kommer att följas upp för första gången under våren och ett nytt verktyg på kommunens webbplats kommer att lanseras där det går att följa arbetet med både kommunens mål, hållbarhetsprogrammen och Agenda 2030.

Inom natur- och miljöområdet väntas ny lagstiftning, samt nya nationella och europeiska direktiv under 2024. Tillämpningen av artskyddsförordningen väntas bli tydligare och vad gäller jordbruksmark väntas ett viktigt avgörande i ett av kommunens egna ärenden, Näsängen, med konsekvenser för

planeringen. EU:s direktiv kring naturmark kan få stora konsekvenser för kommunens framtida samhällsplanering och utveckling.

I och med klimatförändringarna behövs allt mer fokus läggas på klimatanpassning och energiplanering. Klimatförändringarna kommer också ställa högre krav på drift och underhåll av kommunens mark och anläggningar för att säkerställa exempelvis god avvattning och möjligheter till skyddsåtgärder i syfte att minska konsekvenserna av skyfall och översvämningar.

Energi- och klimatrådgivningen antas fortsatt bli starkt efterfrågad. Verksamheten finansieras av Energimyndigheten, som för 2024 utökat uppdraget med att också omfatta råd kring energiberedskap.

Verksamhetsutveckling och digitalisering

Utvecklingsslussen kommer fortsatt att vara en viktig del i kommunens verksamhetsutveckling och har visat sig vara ett bra sätt att både skapa medarbetarengagemang och att prova nya lösningar/arbetssätt som bidrar till effektivitet och höjd kvalitet.

Upphandling och inköp är ett strategisk och kraftfullt verktyg för en kommun. Upphandlingsarbetet kommer att fortsätta utvecklas under åren som kommer. Bland annat kommer förvaltningen att utarbeta kategorier för inköp, samt fatta beslut om eventuella styrgrupper och ett nytt tvärfunktionellt arbetssätt. Detta för att bli effektivare i upphandlingsprocessen, men också för att kunna nyttja organisationens sakkunskap bättre. Både inför en upphandling och i uppföljningen.

Förvaltningen kommer tillsammans med övriga verksamheter i kommunen att arbeta fram nya arbetssätt för fördjupad kontroll i syfte att motverka välfärdsbrott. Här pågår ett arbete för att utarbeta nya processer för uppföljning av upphandlad verksamhet, samt effektivisering vid inköpsprocessen i syfte att skapa ett standardiserat tillvägagångssätt i form av bland annat enkäter.

Digitaliseringslandskapet utvecklas snabbt, inte minst genom nya tekniker som till exempel Artificiell Intelligens, AI. Österåkers kommun förhållningssätt till den nya tekniken bör vara nyfikenhet för att inte skapa ett så kallat teknikgap. Den nya tekniken ska användas på ett klokt sätt, med hänsyn till den lagstiftning som finns för att dels skydda den personliga integriteten genom GDPR, men även för att inte röja känslig information. Kommunen behöver framöver stärka sitt arbete med informationssäkerhet och informationsförvaltning, då en stor del av den nya tekniken kommer vara beroende av den digitala information organisationen samlar på sig. Här kan system vara behjälpliga i det arbetet. Exempelvis behöver takten gällande kommunens implementering av e-arkivet öka och ett nytt diarie- och ärendesystem upphandlas och implementeras, som är bättre anpassat för digitala handlingar.

Den nya lagen om tillgänglighet till digital offentlig service, även kallad

webbdirektivet, innebär att offentliga aktörers webbplatser och mobila applikationer ska vara tillgängliga. Lagen omfattar både krav på tillgänglig teknik och tillgängligt innehåll. 2021 gjordes kommunens webbplats om från grunden och 2022 utvecklades ett nytt intranät. För att kunna ta nästa steg i arbetet för att säkerställa att kommunen lever upp till lagkraven inleddes ett arbete i slutet av 2023 gällande införande av Klarspråk i kommunen och skapande av tillgängliga pdf-filer. Arbetet kommer att fortsätta under mandatperioden.

Säkerhet och trygghet

Det säkerhetspolitiska läget i omvärlden bedöms under överskådlig tid vara fortsatt osäkert och föranleder därför omfattande åtgärder och utveckling av totalförsvaret i Sverige. För Österåkers del innebär det civilt försvar, som tar sin utgångspunkt i en väl fungerande krisberedskap. Ett flertal aktiviteter har genomförts i Österåker under de senaste åren och fler är beslutade och planeras att genomföras under kommande år. Under 2024 planeras exempelvis en totalförsvardag i Österåker tillsammans med ett flertal andra aktörer. En ny avdelning har tillskapats under början av 2024, avdelningen för säkerhet, trygghet och civil beredskap.

Ett medlemskap i Nato kan komma att påverka Österåker framgent. Medlemskapet kan innebära att kommunen kommer att arbeta i allt större omfattning med totalförvarsplanering och det systematiska säkerhetskyddsarbetet.

Trygghet- och säkerhetsarbetet i Österåker spänner över alla kommunens verksamheter och över det offentliga rummet. Arbetet strävar mot ett tryggare Österåker och arbetet präglas av trygghetsskapande åtgärder som kombineras med långsiktiga och främjande insatser. Under 2024 kommer arbetet intensifieras med en ny kartläggning och lägesbild, orsaksanalys och åtgärdsplan som kravställt i den nya brottsförebyggande lagen, Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagstiftningen skapar goda förutsättningar för implementering av ett systematiskt förvaltningsövergripande brottsförebyggande arbete.

Som komplement till andra förebyggande och främjande trygghet- och säkerhetsåtgärder används vid vissa tillfällen uniformerade ordningsvakter. Den 1 januari 2024 börjar en ny lag och förordning om ordningsvakter att gälla. Ordningsvakter får ett utökat uppdrag och vissa nya befogenheter. En ny tillståndsprocess för att använda ordningsvakter införs också. Samhället har idag ett större behov än förr av att kunna använda ordningsvakter i brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Den nya lagen, Lag (2023:421) om ordningsvakter gör det möjligt att använda ordningsvakter på fler platser och till fler syften i Österåker

Den eskalerande våldsutvecklingen i Sverige med gängkriminalitet, skjutningar och sprängningar, ofta med unga gärningspersoner och brottsoffer, kräver ett fortsatt intensivt arbete. Situationen bedöms kvarstå under 2024 och arbetet

mot våldsutveckling i Österåker kommer därför vara högt prioriterat, även om Österåker berörs i mycket liten omfattning. Österåker bedöms därför ha goda förutsättningar att med tidiga förebyggande och främjande insatser, i nära samverkan mellan socialtjänst, skolan, polis och andra berörda aktörer, förhindra våldsutveckling i kommunen. Stort fokus kommer ligga på tidiga förebyggande och främjande insatser för barn och unga. Här förstärks arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) och kommer att omfatta yngre barn och ungdomar än SIG gör idag, för att motverka att individer hamnar i organiserad brottslighet.

Välfärdsbrottsligheten har ökat i hela Sverige och det systematiska arbetet mot välfärdsbrottslighet kommer att utvecklas ännu mer i Österåker under 2024, bland annat till att i än större utsträckning omfatta hela kommunkoncernen. En handlingsplan om hur välfärdsbrott ska förebyggas och åtgärdas i kommunen ska utformas och ligga till grund för det fortsatta arbetet. Kommunens ökade arbete mot välfärdsbrott under 2024 inleds i januari med bland annat med en kommungemensam halvdagskonferens om välfärdsbrottslighet, anordnad av Lokalpolisområde Södra Roslagen.

I 4 Målbilaga

Inriktningsmål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målnivå 2023
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Nöjdheten med service och bemötande ska öka	Upplevd generell nöjdhet med bemötande vid kontakt med kommunen	↘	◆		90 %	89 %	90 %
		Andelen som upplever att deras ärende besvaras i första kontakten	↗	●		72 %	81 %	70 %
	Nöjdheten med kommunens kommunikation ska öka	Andelen som är nöjda med informationen från kommunen	→	■			55 %	70 %
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Kommunstyrelsen har en budget i balans	Ingen negativ avvikelse mot budget KSF-KS	↗	●	16 %	3 %	7 %	0 %
		Ingen negativ avvikelse mot budget SBF-KS	↗	■	-5,5 %	-5,5 %	-4 %	0 %
	Kommunen ska uppnå de finansiella målen	Andelen av kommunens finansiella mål som är uppfyllda	→	●	100 %	100 %	100 %	100 %
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Kommunens förskolor och skolor är	Sjukfrånvaro, Utbildningsförvaltningen	↗	◆	8 %	8,9 %	6,7 %	5 %

Inriktningsmål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målnivå 2023
	välmående och attraktiva arbetsplatser	Personalomsättning , Utbildningsförvaltningen	↘	●	10 %	9,9 %	9,5 %	9 %
		Hållbart medarbetarengagemang, kommunen totalt	↗	◆	80	78	80	84
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Kommunens verksamheter inom vård och omsorg är välmående och attraktiva arbetsplatser	Sjukfrånvaro, Socialförvaltningen	↗	●	8 %	9,1 %	6,8 %	7 %
		Personalomsättning , Socialförvaltningen	↗	◆	10 %	11,5 %	14,5 %	10 %
		Hållbart medarbetarengagemang, kommunen totalt	↗	◆	80	78	80	84
Österåker ska ha en trygg miljö	Tryggheten i kommunen ska öka	Andelen som känner sig mycket trygg eller ganska trygg kvällstid	—	●	71		75	75
		Andelen som anser att kommunen bryr sig om problem i området där man bor	—	◆	41 %		41 %	50 %
		Andelen som känner sig trygga utomhus i området där man bor	—	●	79		89,3	80

Inriktningsmål	Nämndmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målnivå 2023
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Kommunen strategiskt arbete med hållbarhet och Agenda 2030 ska stärkas	Kännedomen gällande kommunens hållbarhetsarbete är hög	—				 Delvis	 Ja
		Kommunen är en miljömässigt hållbar kommunkoncern (Miljömål 1 i Miljö- och klimatprogrammet)	—				 Delvis	 Ja
	Kommunens klimatpåverkan ska minska	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	—		32	32		65
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Kommunen skapar förutsättningar för att nybyggnation sker i enlighet med Sverigeförhandlingen	Antal nybyggda bostäder i Sverigeförhandlingens nyckelområden	↗		1 290	1 429	1 481	1 481

15 Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Bedömning
CENT1: Förvaltningen har rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på verksamhetsområdesnivå, avdelningsnivå och/eller enhetsnivå, i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll	2 gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll	Avdelningschef/enhetschef	Avvikelse upptäckt och åtgärdsplan framtagen
CENT2: Medarbetare på förvaltningen har god kännedom om gällande rutinerna för distansarbete i Österåkers kommun och förvaltningen följer upp att dessa rutiner efterlevs	2 gånger per år (delår/helår)	Egen undersökning	Avdelningschef/enhetschef	Utan avvikelse
CENT3: Förvaltningen följer de rutiner som finns för preboarding, introduktion av nyanställda och avslut av anställning	2 gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll när nyanställning eller avslut av anställning skett	Avdelningschef/enhetschef	Utan avvikelse
KS1: Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen	3 ggr per år (30/4, 31/8, 31/12)	Egen kontroll	Registrator	Utan avvikelse
KS2: Kontroll av att delegationsbeslut har redovisats till Kommunstyrelsen	3 ggr per år (tertialvis 30/4, 31/8, 31/12)	Egen kontroll	Registrator	Utan avvikelse
KS3: Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom Kommunstyrelsen	Vid ett tillfälle per år i samband med framtagandet av ny verksamhetsplan respektive i samband med introduktion av nyanställd	Intern utbildning	Avdelningschef	Utan avvikelse